

ความครอบคลุมของ CSR

ดร.วิฑูรย์ สิมโชคดี
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ Social Responsibility (SR) นั้น ถือเป็นเรื่องที่ถูกหน่วยงานและทุกภาคส่วนจะต้องดำเนินการ

SR จึงเป็นบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมของทั้ง 3 ภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

สำหรับองค์กร หรือบริษัทต่างๆ นั้น เรื่องของ CSR จะต้องเริ่มต้นตั้งแต่เริ่มก่อตั้งองค์กร หรือบริษัทห้างร้านกันเลยทีเดียว ผู้ที่ก่อตั้งองค์กรบริษัท จะต้องมึจิตสำนึกของความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในใจและได้นำหลักการในเรื่องนี้เขียนเข้าไปในยุทธศาสตร์และแผนงานขององค์กรด้วย

เรื่องนี้จึงมักจะเรียกกันว่า “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร” หรือเรียกย่อกันจนฮิตติดปากว่า CSR: Corporate Social Responsibility

เรื่อง CSR จึงไม่ใช่เรื่องที่จะรอถึงวันปีดังบัญญัติตอนสิ้นปีเพื่อดูก่อนว่าจะได้กำไรที่มากน้อย แล้วค่อยเจียดแบ่งบางส่วนไปบริจาค ทำบุญ หรือทำกิจกรรมช่วยสังคมและอื่นๆ ในลักษณะของการคืนกำไรสู่สังคม

หลายท่านจึงเข้าใจกันผิดๆ ว่า เรื่องการบริจาค หรือการทำบุญเป็นหลักที่สำคัญของ CSR ทั้งๆ ที่เป็นเพียง “ส่วนหนึ่ง” เท่านั้น (แต่ก็เป็นส่วนสำคัญที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้)

แต่แท้จริงแล้ว CSR มีความหมายและขอบเขตกว้างขวางกว่านั้น โดยเฉพาะ CSR ในภาครัฐ

สถาบันไทยพัฒนาได้ให้ความหมายของ CSR โดยแยกพิจารณา CSR เป็นรายคำศัพท์ คือ คำว่า Corporate มุ่งหมายถึงกิจกรรมที่ดำเนินไปเพื่อแสวงหาผลกำไร ส่วนคำว่า Social มุ่งหมายถึงถึงกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีวิถีร่วมกัน ทั้งโดยธรรมชาติ หรือโดยเจตนา รวมถึงสิ่งมีชีวิตอื่นและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบและคำว่า Responsibility มุ่งหมายถึงการยอมรับทั้งผลที่ไม่ดีและผลที่ดีในกิจการที่ได้ทำลงไป หรือที่อยู่ในความดูแลของกิจการนั้นๆ ตลอดจนการรับภาระ หรือเป็นธุระดำเนินการป้องกันและปรับปรุงแก้ไขผลที่ไม่ดี รวมถึงการสร้างสรรค์และบำรุงรักษาผลที่ดี ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ

คำว่ากิจกรรมที่องค์กรดำเนินการหมายรวมถึงการคิด การพูดและการกระทำ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการและการดำเนินงานขององค์กร

สังคมในความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ จะมุ่งไปที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ สังคมใกล้ (เช่น ชุมชนข้างเคียง) และสังคมไกล (เช่น คู่แข่ง ประชาชน)

เรื่อง CSR ของภาครัฐนี้จะขออ้างอิงปาฐกถาเรื่อง “จุดเชื่อมพลังรวมของสังคม” ของศาสตราจารย์นายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ที่กล่าวได้อย่างครอบคลุม ดังนี้

องค์กรภาครัฐจะต้องมีเรื่องของ CSR ด้วย เพราะมีทั้งที่ได้ อำนาจมาตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมาย ถ้าคนในองค์กรภาครัฐ และระบบราชการมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม บ้านเมืองก็จะสงบสุขและมีความเจริญเป็นลำดับ ก็จะต่างกับประเทศที่องค์กรภาครัฐที่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์กรของรัฐ ต้องมีหน้าที่รักษามลประโยชน์ของรัฐและของชาติ ต้องบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน โดยให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสให้เขาพึ่งตนเองได้ โดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆ ด้วยเจตนาบริสุทธิ์ ที่อยากให้สิ่งที่มีคุณค่าแก่คนไทยและเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่ต้องพยายามยกระดับความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้นด้วย

ที่สุดแล้ว CSR ก็ต้องมุ่งไปที่ “คน” กิจกรรม CSR จึงควรขยายบทบาทไปถึงเรื่องของการพัฒนาคน การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว การสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการพึ่งตนเองของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการศึกษา สาธารณสุข วัฒนธรรมและศาสนาด้วย

ประเด็นสำคัญที่สุดของ CSR ในวันนี้ ก็คือ ความสามารถในการขยายขอบเขตกิจกรรมต่างๆ เข้าไปในทุก “กระบวนการ” ที่อาจจะ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม **ครับผม!**